

OÜ Nelja Energia
OÜ Solarcom
AS Vardar Eurus
United Partners Investments OÜ

Avalik pöördumine.

16. Märts 2008

OÜ Nelja Energia poolt Ristnasse püstitatud surmamast tuleb teisaldada.

Ristnast on kujunenud viimase 10 a. jooksul üks põhjamaade menukam surfikoht. Mujal Eesti rannikualadel tuleb sageli tuult oodata nädalaid ja kuid, Ristnas on aga võimalik sõita peaaegu iga päev ning ka hooaeg on pikem. See muudab Paradiisiranna asendamatuks treeningpaigaks surfaritele, lohesurfaritele ja muudele veesportlastele.

Kui avamere tuulepargi ja sellega seotud rajatiste püstitamiseks on tuulises piirkonnas mitmeid alternatiive, siis surfitingimused seostuvad alati väga kindlate kriteeriumidega, lisaks vajalikule tuule suunale ja tugevusele ka rannajoone ja kalda omadustega. Tegu on loodusressurssidega, mida ei ole võimalik inimese poolt luua, ehitada või arendada, veel vähem neid kellegi arvamuse või otsuse kaudu muuta, suunata või reguleerida.

See sama ammendumatu tuuleressurss, mis energeetikute rahaveskeid peaks hakkama pööritama, dikteerib ka eksistentsitingimused rohketele surfihuvilistele, kellel on oma lemmikharrastuseks vaid üks võimalus, realiseerida neid unikaalseid tingimusi siis kui need eksisteerivad ja seal kus need eksisteerivad.

Seetõttu on Ristna Põhjaneem üks eriline, ainulaadne ja tihti ainus paik mitmete ülipopulaarsete vee- ja õhuspordialade eksistentsiks ja arendamiseks. Siin koolitatakse algajaid, korraldatakse kursusi, kokkutulekuid ja võistlusi, nauditakse tuult, merd ja päikest erineval tasemel, erineval viisil ja erinevates rahvusvahelistes kooslustes. Intensiivsem veespordihooaeg Ristnas jääb vahemikku Mai keskpaigast kuni Oktoobri lõpuni kuid viimasel ajal on võimalik kohata surfareid Ristnas lausa aastaringelt.

Usume, et taastuvenergeetikal on tulevikku, samuti on tõenäoliselt avamere tuuleparkide arendamine vajalik. Kuid miks peab selle nimel püstitama hirmuäratava masti selleks kõige ebasobivasse ja ohtlikumasse kohta ja hävitama sellega ainulaadsed sporditingimused?

Raske on uskuda, et keegi asjaosalistest ei olnud teadlik, milline surfimeka viimase 10 aastaga Ristnast on kujunenud. Samuti jääb arusaamatuks, miks ignoreeriti asjatundjate hoiatusi masti ohtlikkusest.

Kaasaegne surfilohe on ühendatud sõitjaga ligi 30 m liinide abil ja tekitab liikumisel tänu aerodünaamilisele profiilile tõhutu veo- ja tõstejõu. Teatud juhtudel on sõitjal tõsine oht kaotada valitsemine lohe üle, millele võib järgneda välkkiire ja kontrollimatu lohisemine

ja õhkutõstmine. Eriti ohtlik on, kui see juhtub kaldal. Sellised juhtumid lõpevad seda tõsisemalt, mida ohtlikum on maastik allatuule suunal ning ohtlikumad seal paiknevad takistused. Kõrgema riski kategooriasse liigitatakse visuaalselt raskesti nähtavad (tajutavad) püsiobjektid, nagu elektriliinid, trossid, vaierid jms. aga ka betoon- ja metallkonstruktsioonid, kõrged tornid ja mastid.

Kuna peamine mõjutegur – tuul, on sageli puhanguiline ja ettearvamatu, samuti võivad alt vedada kas oskused või varustus, juhtub üllatuslikke situatsioone ja fataalseid õnnetusi isegi oskajate ja proffidega ning seda üle kogu maailma.

Eestiski on teada traagiliselt lõppenud juhtumeid nii lohesurfarite (üle Pirita Rannahoone) kui veolangevarjudega (Lohusalu, Haapsalu)

Õnneks ei ole seni Eestis hukkunud lohesurfamise tagajärjel veel ükski inimene.

Selleks et lohesurfamine oleks võimalikult turvaline, on eri riikides välja töötatud väga mitmeid turvameetmeid. Üheks olulisemaks ja ühtseks turvakriteeriumiks peetakse lohesurfamises vaba distantsi olemasolu allatuule sektoris **vähemalt 100 m raadiuses** ning seda reeglit on järgitud edukalt ka Eestis ning Ristna Paradiisirannas.

Äsja püstitatud surmamast lõikab oma hirmuäratavate vaieritega selle eluliselt tähtsa turvatsooni kõigi lohesurfarite jaoks läbi armutult ja eranditeta.

Lohesurfamine on ääretult põnev kuid riskantne veespordiala kus turvalisuse põhialuse annab kvalifikatsioon. Samas ei ole turvalisuse tagamisel abi ka kõige paremast koolitusest kui harrastustingimused on ohtlikud.

Ristnas leidub piisavalt looduslikke ohte, mis seostuvad peamiselt tuule tugevuse ja suundadega, kõrge murdlainetuse ja kividega. Neile lisandub lohetaja risk oma võimete ja oskuste hindamisel sageli karmides ja muutuvates tingimustes.

Surmamasti praegune asukoht valitsevate ja kõlbulike tuulesuundade suhtes lisab lohesurfaritele Ristnas aga kõige julmema ja hullema riski. Mast ja selle tugivaierite rägastik asub praktiliselt ainuvõimalike stardialade suhtes täpselt allatuule sektoris (n.ö. tuuleaknas).

Vajalikku distantsi ohtlikest vaieritest ei ole võimalik saavutada mitte kellelgi kes soovib turvaliselt kaldatreeninguga tegeleda, lohega merele või tagasi kaldale pääseda ja väiksemgi eksitus või tuuleüllatus võib tähendada kas varustuse või sõitja fataalset kokkupõrget halastamatute vaieritrosside või masti endaga.

Niigi riskantsele spordialale on Ristnas tuuleenergeetikute poolt lisatud elu hind.

Õnneks pole veel hilja teemat käsitleda, küsimusi esitada ja neile ühiselt vastuseid otsida, sest aktiivse surfihooajani on veel aega ligi kaks kuud.

Miks püstitati üüratu ja ohtlik tuulemõõte mast just Ristna Põhjaneemele, lohesurfarite jaoks kõige ebasobivamasse ja ohtlikumasse kohta peale tõsiseid hoiatusi, kuigi turvalised ja soodsad alternatiivid olid ja on jätkuvalt olemas?

Oleme kindlad, et taastuvenergeetikat peab olema võimalik arendada ka ilma inimohvriteta. Kuidas siis tekkinud situatsioonis inimohvreid vältida?

Kas keelustada Ristnas lohesurfamine kuna tuulepark on tähtsam?

Kas OÜ Nelja Energia saaks ennetada õnnetusjuhtumeid, informeerides kohalikke ja naaberriikide harrastajaid aegsasti uuest ohust, mis Ristnas oma ohvreid ootab?

Või proovib ehk OÜ Nelja Energia kehtestada Hiiumaale tollirezhiimi, mis keelab lohevarustuse sisseveo?

Kas üldse oleks võimalik kuidagi lohesurfareid Ristnast eemale hoida?

Kindlasti mitte, sest neid ilmub sinna alates Mai teisest poolest täiesti kontrollimatult, iga ilmaga, igast ilmakaarest, igal tasemel, igast rahvusest ja iga aastaga järjest rohkem.

Kas on põhjust jääda ootama, millal ja millised õnnetused surmamasti vaierites hakkavad toimuma ja piirduda näiteks OÜ Nelja Energia poolt finantseeritava püsiva reanimatsiooniüksuse paigutamisega piirkonda kuni masti teisaldamiseni?

Kes hakkab kandma vastutust masti asukohast tulenevate õnnetusjuhtumite ja kaotatud inimelude eest seni kuni masti ei ole teisaldatud?

Millised on võimalused selle masti operatiivseks teisaldamiseks teadmises, kui fataalseid tagajärgi mast oma praeguses asukohas võib kaasa tuua?

Miks peavad veesportlased kellegi mõtlematute otsuste tõttu oma elu ohtu seadma?

Mitu ja kui tõsist juhtumit on vaja, et see sõnum tegudeni viiks?

Hinnates reaalselt kõiki tõsiseid riske mida vaadet reostav surmamast koos vaierite rägastikuga selle praeguses asukohas kaasa toob, oleme veendumusel, et jõhkrale 100 meetrisele monstrumile peab leiduma sobivam koht kui üks Eesti intensiivsemaid lohesurfirandu Ristnas?

Nõuame surmamasti teisaldamist enne surfi- ja suvehooaja algust!

Eesti Lohesurfiliit
Eesti Purjelaua Liit
Eesti Seiklusturismi Assotsiatsioon
Veespordikeskus Surf Paradiis
Best Team Estonia
Extreme Sport
Hiiumaa Surfiklubi
Team RRD
Spordiklubi Surf
Extreme Sport Racing Team
Team Mahe
Pärnu Surfiklubi

Surfhouse
Hawaii Surfiklubi
Kitezone.ee
Lõuna Surfarid
Tallinna Surfiklubi
Team Võsa
Saaremaa Surfiklubi
Team Põõsas
Klubi Fanaatik
Aloha Surfiklubi
Eesti IKO instruktorid

Pildid: